

Vasárnapi novella - T.Ágoston László: Kese

2010 július 18. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még

nincs értékelve

Mérték

Ágoston nagyapám udvara mindig tele volt rikácsoló, hápogó, gágogó baromfiakkal, és a disznóólban is rőfögött egy – két malac, vagy gömbölyöd? hízó.

No persze nemcsak nála volt ez így, hanem szinte minden falusi iparosembnél. A gazdák ugyanis csak akkor tudtak fizetni az elvégzett munkáért, ha eladták a betakarított terményt, vagy kövérré hízott jószágot. A mesterembernek meg jól jött, hogy még akár válogathat is a legszebb állatok között. A gazdának nem kellett elvinnie a piacra vagy vásárba és olcsóbban számította meg a jószágot.

Egyik nap egy tanyai parasztember kopogtatott be nagyapám asztalosm?helyének ajtaján. Ablakot akart csináltatni az épül?félben lév? házára. Elmondta mekkorára gondolt, meg hogy kétszárnyas legyen kívül zöldre, belül fehérre festve. Nagyapám meghallgatta, bólintott rá egyet, el?vette a kis kockás noteszét, osztott, szorzott, aztán kimondta kertelés nélkül, mennyibe kerül az ablak. Hozzá tette még, hogy beüvegezve, sárgaréz kilinccsel.

– Az nagyon sok, mester úr – kezdett alkudni a gazda. – Jó nekem a tanyára az alumínium kilinccs, meg a pléh sarokvas is.

Nagyapám újra el?vette a kis kockás noteszét, osztott, szorzott, kivont, meg hozzáadott, és mondott egy másik összeget.

– Látja, ez már jobban hangzik – bólintott rá a gazda –, de csak akkor tudok fizetni, ha a szentmártoni vásáron eladtam a süld?ket.

– Milyen süld?i vannak? – kérdezte nagyapám.

– Kesék. Öthónaposak. Tudja az a nyurga fajta. Húsdiszno. Két és fél mázsát nyomott, amit megszúrtunk karácsony el?tt.

– Megvan az anyjuk is?

– Hát persze, hogy meg, most viszem majd újra búgatni. Tíz malacot ellett. Föl is nevelte mind a tízet. Nagyon jó koca. Meg nem válnék t?le semmi pénzért.

– Mennyibe számolja darabját?

– A süld?knek? Hát mondjuk egy ablak árába – ingatta meg a fejét huncutul mosolyogva a tanyai ember. – Mit szól hozzá, mester úr?

– Ha tényleg olyan jó fajta, mint ahogy mondja, belecsapok a tenyerébe, de nekem emse kéne, kocának való.

– Olyat kap, amelyet választ. Kijön hozzám a tanyára, megnézi ?ket, meg az anyjukat is, aztán azt hozza el, amelyik tetszik. Az áldomást is ott helyben megihatjuk rá.

Meg is nézte nagyapám a tanyasi ember gazdaságát és nagyon tetszett neki, amit látott. A malacok közül kiválasztotta a legszebb, turcsi orrú emsét, és már lelki szemei el?tt látta is a sok kis rózsaszín malacot, melyekkel megajándékozta. Megitták az áldomást, és másnap nekiállt az ablak elkészítésének. Nem telt bele egy hét, és a mi ólunkban r?f?gött és szürcsölte a moslékot Kese. Szemmel láthatóan tetszett neki, hogy körülötte tüsténkedik, ?t simogatja, vakargatja az egész család. A nevét is hamar megtanulta. Igen, nálunk nemcsak a kutyának, macskának volt neve, hanem a szemétdombon kukorékoló kakasnak, meg a tenyeres – talpas libának is. És mindegyik önérzetesen odasétált, ha a nevén szólították. Így aztán nálunk soha nem volt csirkevágás, vagy disznóölés, csak véletlen baleset. Az a szerencsétlen tyúk nekirepült a késnek és elvágta a torkát. Miska, a barna foltos bundájú bárány meg szüret el?tt addig – addig ugrándozott a véletlenül arra járó hentes körül, míg bele nem állt a szügyébe a kés. Akkor aztán már nem volt mit tenni, meg kellett f?znie ?ket nagyanyámnak.

No, de Kesét nem fenyegette ilyen veszély, hiszen bel?le anyakocát akart nevelni nagyapám, ami azt jelentette, hogy éveken át ott r?f?ghetett volna az akolban bántatlanul védelmezve, nevelgetve a malacait. Nagyanyám zsíros moslékkal, finom ételmaradékkal kedveskedett neki. Nagyapám lehozta a padlásról a legsötétebb zugokba elbújt tavalyi kukoricacsöveket, én meg átmentem a szomszédba és elkunyeráltam a Józsi bácsitól a Tarka tehénnek szánt marharépból a legszebb darabokat. Azzal kedveskedtem Kesének, a legújabb barátomnak, aki hálásan r?f?gött minden szelet répáért, és odatolta a füle tövét a kezem alá, hogy vakargassam. Amikor elfogyott a répa, a libának, kacsának szedett gaz közül válogattam ki a disznóparajt, azt nyújtogattam szálanként Kesének.

Azt hiszem, ezzel kezd?dött a baj. Addig ugyanis szigorú rend uralkodott az udvarban. Minden állat tudta, hogy az el?jük szórt eleségb?l melyik az övé. Kit illet a kukorica, kit az ocsú, és senki se nyúljon Buksi kutya csontjához, mert abból nagy kerget?zés lesz. Ez eddig rendben is volna, de vajon kit illet a Kese vályúja mellé szórt szem, vagy a kacsák jussát képez? disznóparaj? Magam se gondoltam ezt végig, amikor kedveskedve dobtam az örökké éhes, ínycségekre vágyó süld? elé.

Eleinte elnéz? r?f?géssel fogadta a jóllakottan heverész? disznó, hogy a csirkék betolakodnak az ? külön bejáratú akoljába, és egymással versengve kapkodják föl a szanaszét szóródott kukoricaszemeket.

Még azt is elnézte nekik, hogy egyik – másik fölugrik a hátára, és ott keresi az elemózsiát. Aztán egyre bátrabbak lettek a baromfiak. Már akkor is bemerészkedtek a vályú mellé, amikor nagyanyám a moslékot öntötte bele. Ez a határtalan szemtelenség már kezdte idegesíteni az egyre inkább disznóvá serd?l? süld?t. Ha túl közelre mentek, mordult egyet, s odavágott az orrával. A csirke odébb rebent, aztán újra kezdte az ostromot. Nyilván arra gondolt a maga tyúkeszével, hogy ?t még a baromfiudvar ura, a Buksi is legföljebb megkergeti, de bántani nem szokta soha. Csak akkor lep?dtek meg, amikor az egyiknek kitépte és mérgében megette a farktollát.

Látták ezt a lustán totyogó kacsák, és vérszemet kaptak t?le. Végére is, ha a csirkék bemerészkednek a vályúhoz, ?k miért ne próbálhatnák meg visszaszerezni legalább az akol deszkái mellé lehullott disznóparajt? Berepülni ugyan nem tudtak, de a fejük befért a lécek hézagai között. Buksi csak nézte, de nem értette, mi folyik itt. Olykor

tanácstalanul rájuk is vakkantott egyet – egyet, aztán unottan odébb sétált, gondolván, hogy ezeknek ugyan ugathat...

Egy nap aztán megtörtént a tragédia. A csirkék túl bátrak lettek, Kese túlzottan ideges, így aztán nyitott pofával csapott közéjük és a fogai között maradt a jérce feje. A vér szaga megrészegítette és nekivadulva eredt a többi csirke után. Mire Buksi acsarogva odaugrott az akolhoz, már másik kettő is fej nélkül kapálózott a vályú mellett.

Másnap a kacsák következtek. Kese lesben állt az akol lécei mellett és vérben forgó szemekkel várta a támadást. Jöttek is az ostoba jószágok, s egymás után dugták be a fejüket a lécek között. A disznó meg sorban leharapta és péppé rágta, mielőtt még megmukkanhattak volna.

Nagyanyám a legszebb jércéit siratta, nagyapám a kacsasültet kérte számon a még mindig sunyin oldalazó disznón. Hiába hívta szépszóval, hiába szólította a nevére, a megzavarodott jószág csak topogott, idegesen lóbálta a fejét és rá se nézett a gazdájára. Bement hozzá az akolba, megpróbálta a füle tövét vakargatni, hátha megnyugszik, de nem. Behátrált az ólba, a szalmát kapálta, s fenyegetően odavágott a lábához a fejével, mint ahogy a csirkéket riogatta.

– Látod – mondta az öreg a fejét csóválva nagyanyámnak – sose tudhatjuk kiben mi lakik, míg a természet, meg a helyzet ki nem hozza belőle. Láttam az anyját, megnéztem a testvéreit. Olyan szelídek, mint a kezes bárány. Azt hittem, a legjobb, legszelídebb koca lesz belőle. Csakhogy amelyik disznó megérzi a vér szagát, fölfalja a saját kölykeit is. Nincs más választásom, szólni kell a hentesnek, holnap vágja le. Pedig én olyan szép, hosszú életet szántam neki...

T.Ágoston László

Ajánló